

ת"פ 45690/02/14 - מדינת ישראל - המחלקה לחקירות שוטרים נגד רוני משיח, אבנר דהן, מופלח אבו ראס

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 45690-02-14 מדינת ישראל נ' נאשם 1 ואח'

לפני כב' השופטת רונית בש

מדינת ישראל - המחלקה לחקירות שוטרים

המאשימה

נגד

הנאשמים

1. רוני משיח

2. אבנר דהן,

3. מופלח אבו ראס

גזר דין נגד נאשם 3 (להלן גם: הנאשם)

1. בהכרעת הדין שניתנה על ידי בתיק זה ביום 26.2.17 הורשע הנאשם, לאחר שהודה בעובדות כתב האישום שתוקן בתשיעית, במסגרת הסדר טיעון (שלא כלל הסכמה לעניין העונש), זאת בעבירות, כדלקמן: באישום הראשון - בביצוע עבירה של תיווך בשוחד, עבירה לפי סעיף 295 (ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); באישום השני - בביצוע עבירה של מתן שוחד, עבירה לפי סעיף 291 לחוק העונשין.

2. לאחר מתן הכרעת הדין ולבקשת ההגנה, נדחה הדיון בפניי לצורך הגשת תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם. כעת, לאחר שהוגש התסקיר הנ"ל וב"כ הצדדים העלו את טיעוניהם לעונש, כל שנותר הוא לגזור את דינו של הנאשם.

כתב האישום המתוקן (להלן גם: כתב האישום)

חלק כללי

3. נאשם 1 שירת בעת הרלוונטית לכתב האישום, כקצין במשטרת ישראל, בדרגת רפ"ק באגף התנועה של המשטרה וכן שימש בשלוש השנים האחרונות כמפקד יחידת משטרת התנועה הארצית "כרמל" (להלן: ימת"א כרמל). יתר הנאשמים הם אזרחים. במסגרת תפקידו היה נאשם 1 אחראי על אכיפת חוקי התנועה של עוברי הדרך בתחום הגאוגרפי שבגזרת ימת"א כרמל, לרבות על טיפול ראשוני בזירות תאונות הדרכים, וכן היה אחראי על כלל סיירי התנועה בגזרה הנ"ל. בנוסף, במסגרת תפקידו, הוענקו לנאשם 1 מגוון סמכויות, לרבות סמכות פסילה מנהלית של רישיון נהיגה על ידי קצין משטרה וכן סמכות להורות על הטלת איסור שימוש בכלי רכב ונטילת רישיון רכב, במקרים ספציפיים המנויים בחוק.

4. בתקופה הרלוונטית התקיימה בין נאשם 1 לנאשם 2, ובין נאשם 1 לנאשם, מערכת יחסים ענפה של מתן שוחד (להלן: מערכת היחסים בין הנאשמים), במסגרתה נהג נאשם 1, בעשרות הזדמנויות שונות, לפעול לבקשתם של נאשם 2 והנאשם, בניגוד לדין ולנהלי המשטרה, ולהשיב לנהגים שביצעו עבירות תנועה חמורות את רישיון הנהיגה או את רישיון הרכב, זאת בתמורה לשוחד כסף וטובות הנאה שקיבל מעת לעת בהזדמנויות רבות, מנאשם 2 ומנהגם, בעד אותן פעולות הקשורות בתפקידו כקצין משטרה.

5. תחילתה של מערכת היחסים בין הנאשמים בפניית עשרות נהגים שביצעו עבירות תנועה חמורות- בגין נמסרו להם הזמנה לדין וכתב אישום וכן ניטל מהם רישיון הנהיגה או רישיון הרכב בו נהגו- אל נאשם 2 או אל הנאשם, ובקשתם לסייע בעדם בהשבה שלא כדין של הרישיון שניטל מהם כדין, זאת תמורת סכומי כסף נכבדים, המגיעים לעיתים לכדי אלפי שקלים בכל פעם, או תמורת טובות הנאה אחרות. בהמשך, פנו נאשם 2 והנאשם, אשר קיבלו כסף על מנת להניע, בעצמם או על ידי אחר, עובד ציבור למשוא פנים או להפליה, אל נאשם 1 בבקשה שיערוך בעצמו שימוע לאותם נהגים ששילמו עבור השבת רישיונם וישיב או יימנע מלשלול להם את הרישיון, ולחילופין- יפנה אל קצין המשטרה שעתידי לערוך השימוע וידאג, באמתלות שונות, כי רישיון הנהגים לא יישלל או לא יאסר שימוש בכלי הרכב. סופה של מערכת היחסים בין הנאשמים, במתן שלמונים בדמות כסף וטובות הנאה אחרות, אשר ניתנו לנאשם 1 או לבני ביתו. התמורה הכספית וטובות הנאה ניתנו לנאשם 1, מעת לעת בשל התפקיד אותו נשא, תמורת פעולותיו למען הנהגים וכדי לשמר את מערכת היחסים בין הנאשמים "ליום פקודה", ולעיתים עקב פעולה ספציפית אותה ביצע נאשם 1 לבקשתם של נאשם 2 והנאשם.

6. נאשם 1 פעל, כאמור, תוך שבחלק הארי של המקרים הוא ערך בכזב טופס שימוע והחלטה על פסילה מנהלית, באופן הנחזה להיות כאילו התייצב בפניו הנהג ונערך לו שימוע כדין. נאשם 1 נהג לרוב לציין בכזב על גבי טופס השימוע, כי השימוע נערך לנהג בנוכחותו ביחדת התנועה זבולון וכי זיהה אותו על פי תעודת זהות, וזאת על אף שברוב המקרים הנהג לא נכח בשימוע באותה עת ולא הוצגה בפני נאשם 1 תעודת הזהות של הנהג. בנוסף, במקרים רבים, נהג נאשם 1 לכתוב בכזב על גבי טופס השימוע דברים שלכאורה אמר הנהג בשימוע, ולבסוף החליט, בהתאם לסיכום מראש עם הנאשם ונאשם 2, שלא לפסול את הנהג מלהחזיק רישיון נהיגה, זאת בנימוקי סרק ובניגוד לדין ולנהלים. במקרים רבים נהג נאשם 1 לערוך שימוע לנהגים ששילמו לנאשם ונאשם 2 עבור השבת רישיונם על אף שהעבירה לא בוצעה בגזרת ימת"א כרמל, עליה פיקד, בניגוד לנהלי המשטרה ותוך שנאשם 1 הולך שולל קציני משטרה בדבר סיבת עריכת השימוע על ידו דווקא. מעשיו של נאשם 1 בתמורה לשוחד שקיבל היו כרוכים ישירות לתפקידו הרשמי כמפקד ימת"א כרמל, ולמצער קשורים למשרה בה החזיק, תוך שניצל את סמכותו וקשריו.

7. נאשם 1, פעל, כאמור, בתמורה לכסף ולטובות הנאה שקיבל מהנאשם ומנאשם 2, זאת על אף שבמקרים רבים לא התייצב הנהג כלל לשימוע, וחרף חומרת העבירה, וכן על אף שנאשם 1 ידע, לעיתים, כי אותו נהג הורשע בעבר בעבירות תעבורה רבות כשחלקן אף חמורות. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, בעד הפעולות הקשורות לתפקידו, קיבל נאשם 1 מידי הנאשמים 2-3 או מטעמם, בין היתר, את טובות הנאה הבאות: בשתי הזדמנויות שונות טובות הנאה מנאשם 2 בשווי כספי הנע בין 2,000 ₪ ל- 4,000 ₪, בערך; תשלום חלקי בסך 2,000 ₪ מידי נאשם 2 עבור רכישת חדר שינה ב"רהיטי בוקובזה"; בגדי ספורט ומכנסי ספורט שנקנו על ידי נאשם 2 עבור נאשם 1 וכן נעלי ספורט ומשחקים שקנה נאשם 2 לילדי נאשם 1; ציוד צלילה שנקנה על ידי נאשם 2, עבור אחד מילדיו של נאשם 1; תשלום ע"י נאשם 2 עבור ארוחות שאכלו ילדיו של נאשם 1 במסעדות; חליפה שנקנתה על ידי נאשם 2 עבור נאשם 1

או מי מבני ביתו; מגבות מחנות "כיתן" בשווי 700 ₪ שנרכשו על ידי נאשם 2 עבור נאשם 1; מצעים מכיתן שנרכשו על ידי נאשם 2 עבור נאשם 1; בשתי הזדמנויות, רכישת מוצרי בשר בשווי הנע בין 800 ₪ ל-1,000 ₪, על ידי נאשם 2 עבור נאשם 1; תשלום בסך 1000 ₪ מידי נאשם 2 עבור בלונים ושכר תקליטן בבריתה של בתו של נאשם 1; תיק בית ספר, קלמר ומשחק אלקטרוני שנרכשו ע"י נאשם 2 עבור ילדיו של נאשם 1; מנורה שנרכשה על ידי נאשם 2 מ"מחסני תאורה" עבור נאשם 1; ריהוט עבור ביתו של נאשם 1 ובין היתר, שידה, שולחן ו"כוורת" מעץ, שנרכשו על ידי נאשם 3- הנאשם שבפנינו; בשלוש הזדמנויות שונות, ארוחות בבית הנהג שרישיונו הושב אליו.

האישום הראשון

8. ביום 17.8.13 בשעה 00:07, או סמוך לכך, תועד רכב בו נהג מוחמד עבדאללה (להלן: מוחמד), בכביש 89 בנהריה, בנסיעה במהירות של 84 קמ"ש, העולה על המהירות המותרת בקטע כביש זה, בניגוד לתקנה 54(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א - 1961 (להלן: עבירת התנועה). בעקבות עבירת התנועה, נמסרו לידי מוחמד הזמנה לדין וכתב אישום, ליום 9.12.13, על מנת שיישפט על עבירת התנועה בבית משפט השלום לתעבורה בעכו. כמו כן, על אתר ניטל ממוחמד רישיון הנהיגה והוחלט לזמנו לשימוע ביום 18.8.13 לצורך החלטה על פסילה מנהלית על ידי קצין משטרה. ביום 17.8.13 פנה מוחמד- בין בעצמו ובין באמצעות אחיו, עומר עבדאללה (להלן: עומר) אל הנאשם, וביקש ממנו לסייע לו. הנאשם הביע את הסכמתו לסייע בעניין וזאת בתמורה לטובת הנאה, בין היתר רהיטי עץ, המיוצרים בנגריית האחים, וכן נרגילה וטבק לנרגילה. בהמשך, פנה הנאשם אל נאשם 1 ומסר לו כי ביום שלמחרת, בתאריך 18.8.13, עתיד להתקיים שימוע בתחנת משטרת נהריה והשניים סיכמו, כי נאשם 1 יפעל למניעת שלילת רישיונו של מוחמד. בשל סירובה של מזכירת משרד התנועה בתחנת נהריה להעביר את מקום השימוע לתחנת זיכרון יעקב, הודע למוחמד כי עליו להתייצב בתחנת נהריה, אליה זומן מלכתחילה. עובר למועד השימוע התקשר נאשם 1 אל ראש משרד התנועה בתחנת נהריה, אמנון ברדוגו (להלן: אמנון), מסר לו כי עתיד להתקיים שימוע למוחמד בתחנת משטרת נהריה וביקש ממנו להימנע משלילת רישיונו. ביום 18.8.13 ערך אמנון למוחמד את השימוע, כפי שהורה לו נאשם 1. בפתח השימוע פנה מוחמד אל אמנון ואמר לו כי נאשם 1 שולח לו ד"ש. חרף חומרת העבירה שביצע מוחמד, ולמרות העובדה כי אמנון ידע שמוחמד כבר צבר לחובתו עשרות הרשעות בעבירות תנועה, חלקן חמורות, לרבות שתי הרשעות בעבירות מהירות, החליט אמנון שלא לפסול למוחמד את רישיון הנהיגה, זאת בהתאם לבקשתו של נאשם 1. לאחר מועד השימוע, נפגשו הנאשם ומוחמד בכפר יאסיף, בנגריית "אמג'ד נגרות בע"מ", בה עבד מוחמד. בתמורה להשבת רישיונו של מוחמד, כאמור, מסר מוחמד לנאשם את הטבק והנרגילה, כפי שסוכם מראש. בנוסף, לבקשת הנאשם, הותקנו בביתו של נאשם 1, שידה, ארונית וכוורת עץ, שיוצרו בנגריה, מבלי שהנאשם או נאשם 1 שילמו על כך. במעשיו כאמור לעיל, קיבל הנאשם כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה על מנת להניע בעצמו או על ידי אחר, עובד ציבור למשוא פנים או להפליה.

האישום השני

9. ביום 31.8.13, בשעה 16:00, ברחוב דוד אלעזר בחיפה, נהג ח'אלד סעדי (להלן: ח'אלד), כשהוא שיכור ובדמו ריכוז של 460 מיקרוגרם אלקוהול לליטר אויר נשוף. בעקבות הנהיגה בשכרות, נמסרו בו במקום לח'אלד הזמנה לדין וכתב אישום, ליום 5.11.13, כדי שח'אלד יישפט על עבירת התנועה בבית משפט השלום לתעבורה בחיפה. כמו כן,

על אתר, ניטל מח'אלד רישיון הנהיגה והוחלט על זימונו לשימוע ביום 31.8.13, לצורך החלטה על ידי קצין משטרה בדבר פסילה מנהלית מלקבל או מלהחזיק ברישיון נהיגה, וכן לשימוע בתחנת זיכרון יעקב ביום 1.9.13 לצורך מתן החלטה בדבר איסור מנהלי של שימוש ברכב. בו ביום, בתחנת זיכרון יעקב, ערך קצין המשטרה יונס אבו ליל (להלן: יונס) לח'אלד את השימוע בדבר הפסילה המנהלית. יונס החליט לפסול את ח'אלד מלהחזיק ברישיון נהיגה למשך 30 יום, בשל עברו התעבורתי העשיר, ובנימוק כי יוגש נגדו כתב אישום וכי נשקפת סכנה מהמשך נהיגתו. במועד שאינו ידוע למאשימה, עובר למועד השימוע בדבר איסור שימוש ברכב, פנה ח'אלד- בין בעצמו ובין באמצעות אחר- אל הנאשם וסיפר לו אודות עבירת התנועה והשימוע אליו זומן, וביקש ממנו לסייע לו, והנאשם השיב כי יטפל בעניין. בעקבות זאת, ביום 1.9.13 בשעה 08:53, התקשר הנאשם אל נאשם 1 ומסר לו כי במהלך היום עתיד להתקיים בפניו שימוע לח'אלד בתחנת משטרת זיכרון יעקב, והשניים סיכמו, כי נאשם 1 יערוך לח'אלד את השימוע וימנע מלהורות על איסור שימוש ברכבו של ח'אלד. לשם קידום התוכנית הנ"ל, בשעה 10:09 התקשר נאשם 1 אל יונס - קצין המשטרה שאמור היה לערוך השימוע, וביקש ממנו לפעול כדי להקל עם ח'אלד ולא להורות על איסור שימוש ברכב. בהמשך הוחלט כי השימוע לח'אלד ייערך בפני נאשם 1, ואכן נאשם 1 ערך בתחנת זכרון יעקב את השימוע, בשעה 10:51, ובמסגרתו החליט שלא לאסור את השימוש ברכב, בנימוק כי ההחלטה תיבחן על ידי בית המשפט אשר ידון בכתב האישום. נאשם 1 עשה כן בתמורה לכסף ולטובות ההנאה אשר קיבל מהנאשם, זאת חרף חומרת העבירה הנדונה. במעשיו המתוארים לעיל, נתן הנאשם שוחד לעובד ציבור, בעד פעולה הקשורה לתפקידו.

תסקיר שרות המבחן

10. בתסקיר שרות המבחן פורטו נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובין היתר נכתב כי הנאשם בן 56, נשוי ואב ל-6 ילדים. מן האמור בתסקיר עולה, כי בפני שירות המבחן הוצגו אישורים המעידים על כך שכיום הנאשם אינו עובד. אולם, לדבריו, בבעלותו עסק הרשום על שם בנו. עוד עולה מאישורים רפואיים של קופת החולים ו"המרכז לבריאות הנפש מגדל העמק", כי הנאשם מתמודד עם מצב בריאותי ירוד, זאת בנוסף לפוסט-טראומה שהוא חווה בעקבות מעצרו וההליך הפלילי המתנהל נגדו. מהאישורים שהציג הנאשם בפני שירות המבחן עולה, כי בין השנים 2015-2017, הוא אובחן כפוסט-טראומטי, על רקע הליך המעצר שננקט נגדו בגין תיק זה. תואר כי הנאשם סובל מקושי ביצירת קשרים בינאישיים, רצון להתבודד, חרדות, ירידה בריכוז ותחושת לחץ. מדברי הנאשם בפני שירות המבחן עולה, כי הוא נוטל לעיתים טיפול תרופתי הרגעי לאיזון מצבו הנפשי, אולם אינו מצוי כיום במעקב רפואי.

11. שירות המבחן בחן את התייחסותו של הנאשם לעבירות מושא כתב האישום והתרשם, כי אמנם הנאשם מודה בביצועו, אך נראה כי הודאתו פורמאלית ללא חיבור מצדו לחומרה הטמונה בהן. שירות המבחן ציין בתסקיר, כי לדברי הנאשם, המניע לביצוע העבירות היה נפשי ונועד לשם שיפור מצבו הרגשי וחיזוק תפיסתו העצמית. הנאשם שיתף את שירות המבחן בכך שבעת הרלוונטית עסקיו שגשגו, וכי במקביל להתפתחותו העסקית, החל ליצור קשרים עם גורמים חשובים בתחום אכיפת החוק. בין היתר, הודה הנאשם, כי קיבל הקלות וכי נעזר בגורמים אלה, כמתואר בכתב האישום. הנאשם הדגיש כי לא פעל ממניע כלכלי בהינתן מצבו הכלכלי המשגשג בתקופה הרלוונטית.

12. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם גילה באופן ראשוני מודעות לצורך שלו ב"נראות כלפי אחרים" ובביסוס חזות מכובדת, באמצעות קשרים עם דרגים גבוהים, דרכם סייע לאחרים בסביבתו, דבר שעמד, לדבריו, בבסיס ביצוע

העבירות. צוין כי הנאשם מבין, באופן קוגניטיבי, כי עבר על החוק. אולם, הוא נוטה לצמצם מחומרת העבירות ומתקשה להתייחס באופן מעמיק לתכנון ולתחכום הטמונים במעשיו. בנוסף, מציין שירות המבחן כי הנאשם מקל ראש ביחס לחומרת עבירות התעבורה שביצעו האנשים להם עזר. עם זאת, מציין שירות המבחן, כי ההליך המשפטי מהווה עבור הנאשם גורם מזעזע באופן משמעותי. הנאשם שיתף את שירות המבחן בכך שהוא חש בושה והשפלה נוכח מעורבותו בפלילים.

13. בבואו להעריך את הסיכון לעבריינות אל מול הסיכוי לשיקום, ציין שירות המבחן את היציבות התעסוקתית שגילה הנאשם לאורך חייו, זאת לצד יכולת תקשורת טובה אותה הוא מנצל לשם קידום מעמדו. שירות המבחן סבור, כי מעשיו של הנאשם מצביעים על קושי בהצבת גבולות פנימיים, וכי ניכר מצדו צורך מוקצן בריצוי וקבלה מצד אחרים לשם השגת תחושת ערך עצמי תקין וחיובי. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשם מודע לגבולות החוק ולאחריותו לביצוע העבירות, אך אף על פי כן הוא בחר להתעלם מכשלו. שירות המבחן מציין, כי בביצוע העבירות יש אלמנט של פיצוי עצמי והאדרה עצמית בפני אחרים, כגורם מרכזי בביסוס הזהות העצמית ובהגברת הביטחון העצמי של הנאשם. הנאשם, עפ"י התסקיר, עדיין אינו מודע באופן ראוי לחומרת מעשיו, הן בהתייחס לפגיעה בחוק והן בהתייחס לאלמנטים תכנוניים הטמונים במעשים. לפיכך, סבור שירות המבחן כי עמדותיו של הנאשם אינן מספיקות לביסוס הליך טיפולי בתחום המרמה והזיוף. עוד מוסיף ומציין שירות המבחן, כי ההליך הפלילי מהווה עבור הנאשם גורם ממתן להישנות התנהגות עוברת חוק. אולם, בהעדר התערבות טיפולית אין בידו של שירות המבחן להעריך הפחתה משמעותית של הסיכון הקיים להישנות התנהגות דומה בעתיד.

14. אשר על כן, ובהעדר אפיק שיקומי, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם. בד בבד, מבקש שירות המבחן מבית המשפט לשקול, במסגרת גזר הדין, את גילו של הנאשם, העובדה שמדובר בהליך משפטי ראשון נגדו, וכן את האפקט ההרתעתי כלפיו הנובע מהפגיעה האישית והחברתית בו בעקבות ביצוע העבירות.

טיעוני ב"כ הצדדים לעונש

15. ב"כ המאשימה הדגיש בטיעונו לעונש (2/ט) את חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, בצינו כי כתוצאה ממעשיו של הנאשם ויתר המעורבים בפרשה, שבו לנהוג בכבישים עשרות עברייני תנועה שרישיונם נשלל. הודגש, כי מעבר לשחיתות שבעבירות השוחד והפגיעה במשטרת ישראל, סיכנו מעשיו של הנאשם את שלום הציבור.

16. ב"כ המאשימה אישר, כי מעשיו של הנאשם מצויים ברף חומרה הנמוך מזה של נאשמים 1 ו-2, זאת בהינתן תפקידו של נאשם 1 בעת ביצוע העבירות, וכן בהינתן כמות מקרי השוחד הגדולה יותר בהם תיווך נאשם 2, לרבות התמורה הכספית שקיבל מעברייני התנועה ושווי המתת שהעניק לנאשם 1.

17. נטען ע"י המאשימה כי הנאשם, יחד עם הנאשמים האחרים, ביצע את העבירות תמורת רווח וטובות הנאה כלכליות, בהתאם לחלקו בכתב האישום המתוקן, תוך ניצול האמצעים והסמכויות שהוענקו לנאשם 1 ממשטרת ישראל. כן נטען, כי במעשיהם השחיתו הנאשמים את שורות המנהל הציבורי, פגעו באמון הציבור במערכות השלטון ובזכותם של

האזרחים להיות מוגנים בכבישים. עוד נטען, כי במעשיו פגע הנאשם בפרטיותם של אחרים ומעבר לכך, הימר, יחד עם הנאשמים האחרים, על חיי כלל האזרחים בכך שתרם להשבת רישיונם של נהגים מסוכנים לכביש. כמו כן נטען, כי למעשי הנאשמים חומרה יתרה, זאת נוכח התקופה הארוכה על פניה נמשכו המעשים. הודגש, כי הנאשמים, הביאו לפגיעה קשה בתדמיתה של משטרת ישראל, באמון הציבור במשטרה וביכולתה לבצע את תפקידה נאמנה. באשר לנזק שנגרם מביצוע העבירות, נטען כי אין צורך להכביר במילים לעניין הסכנה הטמונה במעשי הנאשמים, שאף הייתה עשויה לעלות בחיי אדם, אם אחד מאותם עברייני תנועה מסוכנים להם הושב הרישיון, היה חלילה גורם לתאונת דרכים קטלנית.

18. כן ציין ב"כ המאשימה, כי הפסיקה הכירה, במסגרת מדיניות הענישה הנהוגה, בפרק הזמן במהלכו נמשכה מערכת היחסים השוכחית, בגודל השוחד ובסכנה הטמונה בפעולה המתבקשת בעקבות השוחד. לפיכך, ונוכח האמור לעיל, סבור ב"כ המאשימה כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם נע בין 10 ל- 24 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס.

19. ב"כ המאשימה הבהיר והדגיש, כי בעבירה של תיווך לשוחד קבע המחוקק שאין נפקות לשאלה- האם ניתנה למתווך תמורה, אם לאו, והאם ניתנה לו או לאחר. נטען כי אין לקבל כל טענה מצד הנאשם, לפיה בבסיס מעשיו עמד הרצון לסייע בידי אחרים.

20. במסגרת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ציין ב"כ המאשימה את עברו הפלילי הנקי ללא רבב של הנאשם, בצד לקיחת האחריות מצדו לביצוע העבירות. בד בבד הפנה ב"כ המאשימה לתסקיר שירות המבחן ממנו עולה, כי אומנם הנאשם לקח אחריות למעשיו, אך ניסה לתרצם באופן המטיל ספק באשר למידת ההפנמה ולקיחת האחריות מצדו. כמו כן, נתן דעתו ב"כ המאשימה לנסיבותיו האישיות של הנאשם וכן לחותם שהותירה תקופת המעצר עליו, אשר בעקבותיה הוא סובל מפוסט-טראומה, כאמור בתסקיר שירות המבחן.

21. בסיכומו של דבר, סבורה המאשימה כי העונש הראוי שיש להשית על הנאשם בתיק זה הוא עונש בן 12 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי וקנס כספי.

22. במסגרת טיעוניו לעונש בפני ציין הסנגור את הודאת הנאשם בהזדמנות הראשונה בעובדות כתב האישום המתוקן, כמו גם את חרטתו הכנה של הנאשם ולקיחת האחריות למעשיו. עוד צוין, כי הנאשם נעדר עבר פלילי וזו למעשה הסתבכותו הראשונה עם החוק, המהווה, מבחינתו, מעידה חד-פעמית שלא תשוב על עצמה. כן הפנה הסנגור להתרשמות שירות המבחן, לפיה הנאשם מודע לגבולות החוק ולזקח אחריות לביצוע העבירות. עוד צוין, כי שירות המבחן התרשם שכתוצאה מההליך הפלילי חווה הנאשם בוושה חברתית, זאת לצד החשש מאימת הדין, דברים המהווים גורמים מרתיעים עבורו וממתנים הישנות התנהגות עוברת חוק.

23. עוד נטען על ידי ההגנה, כי מבלי להקל ראש בחומרת העבירות, מדובר בעבירות המצויות במדרג חומרה שאינו גבוה. כן הודגש, כי הנאשם לא הפיק כל רווח מביצוע העבירות. הסנגור התייחס להתרשמותו של שירות המבחן, לפיה

הודאת הנאשם היא פורמאלית בלבד, וטען לעניין זה, כי ייתכן ששירות המבחן הגיע למסקנה הנ"ל נוכח טענת הנאשם, כי בבסיס מעשיו עמד רצונו לעזור לזולת. כמו כן, טען הסניגור באשר לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, וביקש לסמוך ידיו על הפסיקה שהוגשה בתיק זה על ידי נאשמים 1 ו-2 לצורך המחשת עמדתו לעונש של הנאשם בתיק זה. בסיכומי של דבר, טען הסניגור, כי בנסיבות העניין יש להשית על הנאשם ענישה הצופה פני עתיד, לרבות התחייבות כספית להימנע מביצוע עבירות.

24. להלן דבריו של נאשם 3, כפי שנאמרו בדיון בפניי: "אני מצטער. אני נותן כבוד לבית המשפט. יש לי משפחה גדולה, יש לי 6 ילדים, 18 נכדים. אני הבכור במשפחה. אני עוזר לכולם. המצב הבריאותי שלי לא כל כך טוב. אני סובל מבעיה ברגליים - קרישי דם ואני סובל גם מהעין. קיבלתי גם אירוע מוחי בתקופה האחרונה".

דיון וגזירת הדין

25. תיקון מס' 113 לחוק העונשין מתווה את העיקרון המנחה כיום את ביהמ"ש בבואו לגזור דינו של נאשם, שהינו, לפי סעיף 40 ב לחוק העונשין, עיקרון ההלימה, לפיו צריך להתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. יחס זה מבטא, למעשה, את עיקרון הגמול (ראו: ע.פ. 1523/10 פלוני נ' מדינת ישראל, 18/4/12). סעיף 40 ג' לחוק העונשין קובע, כי על ביהמ"ש לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, בהתאם לעיקרון המנחה הנ"ל. לשם כך, יתחשב ביהמ"ש בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הכלולות בסעיף 40 ט' לחוק העונשין.

26. על בית המשפט בשלב הראשון של יישום תיקון 113 לחוק העונשין, לבדוק האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים, שאז לקבוע מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד ולאחר מכן לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירוצו העונשים בחופף או במצטבר) או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40"ג (ב) לחוק העונשין) (ראו: ע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מ"י, 5.8.13). כאן אציין כי אין חולק שהעבירות מושא כתב האישום מהוות אירוע אחד בגינו ייקבע להלן מתחם העונש ההולם. ודוק, לנאשם 3 מיוחסים, אומנם, שני אישומים בכתב האישום המתוקן, אולם עסקינן באותה מסכת עבריינית ובפעילות בשיטה דומה. לפיכך, הסכימה המאשימה ובצדק, לראות את מכלול המעשים מושא כתב האישום כמהווים משום אירוע אחד.

27. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם, שעניין התיווך לשוחד ומתן שוחד, הם אמון הציבור ברשויות השלטון ובמשטרת ישראל, וכן טוהר המידות של משטרת ישראל ותדמיתה. כן נפגעים כתוצאה מביצוע העבירות שבפנינו שלטון החוק ואופייה הדמוקרטי התקין של החברה בישראל. להמחשת האמור לעיל יפים דבריו הבאים של בית המשפט בעליון שנאמרו זה מכבר, כהאי לישנא: "הסכנה לדמותו של השירות הציבורי ולאפיה של החברה בישראל היא כה גדולה, עד שאין להירתע מנקיטת אמצעי ענישה קשים ומורגשים היטב כלפי כל מי שעולה על דרך השוחד - אם כנותן, אם כלוקח ואם כמבקש, ואם כמתווך.. " (ע"פ 341/73 מדינת ישראל נ' אריה ויטה, פ"ד כז(2) 610, 613 (1973)).

28. הנאשם תיווך בשוחד על מנת שיושב למוחמד, בעל העבר התעבורתי המכביד, רישיון הנהיגה שלו ולא תושת עליו פסילה מנהלית, זאת על אף שלמוחמד יוחסה עבירת מהירות חמורה, דבר המלמד על המסוכנות הפוטנציאלית הטמונה במעשיו של הנאשם. הנאשם הסכים לפעול, כאמור, עבור מוחמד תמורת טבק ונרגילה שהועברו ע"י מוחמד אליו ותמורת רהיטים שהותקנו בביתו של נאשם 1. השבה לאלתר של רישיון נהיגה לנהג שביצע לכאורה עבירת תעבורה חמורה מסכנת את בטחון המשתמשים בדרך, אולם דבר זה לא הרתיע במקרה דנן את הנאשם מלתווך בשוחד. כך גם לא נרתע הנאשם מלתת שוחד לנאשם 1 על מנת שהלה יערוך שימוע לחאלד ולא יטיל צו מנהלי לאיסור שימוש ברכבו של חאלד בו בוצעה לכאורה עבירה של נהיגה בשכרות, אשר מגלמת בחובה מסוכנות של ממש לביטחון כלל המשתמשים ברכב. ראוי להשית ענישה מחמירה והרתעתית על מי שהורשע בביצוע עבירות של תיווך לשוחד ומתן שוחד, בנסיבות שכאלו, תוך הנעת קצין משטרה בכיר לפעול שלא כדין. לעניין זה יפים דבריו הבאים של בית המשפט העליון, כפי שנאמרו בע"פ 1676/14 אבו חייה נ' מדינת ישראל (26.6.14):

"הלכה היא כי השיקול המרכזי בענישתן של עבירות מהסוג בהן הורשע המערער הוא הרתעה, כפי שציין בית המשפט קמא, ובפרט הרתעתם של עובדי ציבור ואחרים הן מפני לקיחת שוחד והן מפני מתן שוחד (ראו ע"פ 389/72 זוקאים נ' מדינת ישראל, פ"ד כז(2) 487, 496 (1973); ע"פ 150/88 לוי נ' מדינת ישראל, פ"ד מב(2) 650, 659-660 (1988); ע"פ 6564/04 סטויה נ' מדינת ישראל (18.10.2004)). גם נסיבותיו האישיות של המערער אינן יכולות לעמוד מול האינטרס הציבורי. את עבירות השוחד - לקיחת שוחד ומתן שוחד - יש לעקור, לדעתי, מן השורש. לא היה מנוס מלנקוט כלפי המערער אמצעי ענישה קשה, חרף ההתחשבות בנסיבותיו האישיות".

29. כן יפים לעניינו הדברים הבאים, כפי שאמרו, מפי כב' השופט הנדל, בע"פ 4456/14 קלנר נ' מדינת ישראל (29.12.2015) ביחס לגישה העונשית הראויה ביחס לעבירת השוחד, על גווניה השונים:

"... עבירת השוחד היא "אם כל חטאת בהשחתת מידותיו של שירות ציבורי", וצריך שיתקיימו נסיבות מיוחדות מאוד כדי שנותן השוחד לא ירצה מאסר מאחורי סורג וברח (ע"פ 3961/08 רוחן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (22.10.2008)). כמו כן צוין כי אין להירתע מנקיטת "אמצעי ענישה קשים ומורגשים היטב כלפי כל מי שעולה על דרך השוחד - אם כנותן, אם כלוקח ואם כמבקש, ואם כמתווך". (ע"פ 341/73 מדינת ישראל נ' ויטה, פ"ד כז(2) 610, 613 (1973); ע"פ 5806/13 מדינת ישראל נ' בן גיאת [פורסם בנבו] (17.6.2014))." (ראו: פסקה 4(ד) לחוות דעתו).

30. לאמור לעיל אוסיף, כי המחוקק החליט זה מכבר בתיקון 103 לחוק העונשין להחמיר בעונשי המאסר המרבי שהיו קבועים בצד עבירות השוחד. מאז התיקון הנ"ל קבוע עונש מרבי של 10 שנות מאסר בגין העבירות של לקיחת שוחד ותיווך בשוחד ועונש מרבי של 7 שנות מאסר בגין העבירה של מתן שוחד. כאן אציין, כי אף אם המניע לביצוע העבירות שבפנינו אינו מניע כספי, כנטען על ידי הנאשם בפני שירות המבחן, כי אם מניע הקשור בצורך של הנאשם בריצוי וקבלה מצד האחר, לשם תחושת ערך עצמי חיובי, הרי שאין בכך כדי להפחית מחומרת העבירות שבפנינו, זאת בהינתן הפגיעה הקשה הנגרמת מעבירות אלו לשלטון החוק, לתדמיתה של משטרת ישראל, לאמון הציבור בה, וכן בהינתן המסוכנות הפוטנציאלית הגלומה בהשבת רישיון נהיגה ורישיון רכב למי שביצעו, לכאורה, עבירות תעבורה

חמורות.

31. לטובת הנאשם, עם זאת, אציין כי חלקו במסכת העבריינית מושא כתב האישום המתוקן, ביחס לנאשמים 1 ו-2, הוא הקטן ביותר, כפי שעולה מטיעוני המאשימה לעונש (ט/2), שכן לנאשם מיוחסים אך שני המקרים הנ"ל של תיווך בשוחד ומתן שוחד. בנוסף יצוין בנקודה זו, כי פער הזמנים בין שני המקרים הוא פער של שבועיים בלבד.

32. במסגרת בחינת מדיניות הענישה הנהוגה בגין עבירות שעניינן תיווך בשוחד ומתן שוחד, תובא הפסיקה הבאה:

· רע"פ 8287/10 אלכס צויגנבאום נ' מדינת ישראל (25.1.11) - בהחלטה בתיק הנ"ל נדחתה בקשת רשות ערעור שהגיש המבקש, שהורשע בבימ"ש השלום, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות שעיקרן תיווך לשוחד, לפי סעיף 295 לחוק העונשין. על אותו מבקש הושת בבימ"ש השלום עונש של 12 חודשי מאסר בפועל, לצד רכיבי ענישה של מאסר על תנאי, קנס בסך 20,000 ₪ ופסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה. עסקינן במורה לנהיגה שביצע את העבירה של תיווך בשוחד, בצד עבירות נלוות, בכך שהעביר מתלמיד אותו לימד נהיגה, שוחד כספי בסך 8,000 ₪, לבוחן נהיגה, זאת על מנת שהלה יסייע לתלמיד הנ"ל לעבור בהצלחה את מבחן הנהיגה, העיוני והמעשי. בקשת רשות הערעור של המבקש, אשר התמקדה כל כולה בהכרעת הדין שניתנה נגדו - נדחתה, כך שהעונש הנ"ל שהושת על המבקש, נותר על כנו.

· ע"פ 8489/11 מחמד עבדו נ' מדינת ישראל (19.4.12) - המערער הנ"ל הורשע בביהמ"ש המחוזי בירושלים, על פי הודאתו, בביצוע 2 עבירות של תיווך בשוחד, לפי סעיף 295(א) לחוק העונשין. בכתב האישום נגד אותו מערער, נטען כי המערער, במסגרת תפקידו בחברה שעסקה בקניית ומכירת מוצרים, העביר משאיות משטחי הרשות הפלסטינאית לשטחי ישראל. במהלך תקופה של כ-7 חודשים הועברו מאות משאיות לא בדוקות לשטח של מדינת ישראל, כאשר בעבור כל משאית שילם מעסיקו של המערער לשוטר במשמר הגבול, ששימש כמפקד מחסום (נאשם 1 באותה פרשה), סכום של 350 ₪, אשר הועבר לידי אותו שוטר באמצעות המערער. על אותו מערער הושת בביהמ"ש המחוזי עונש של 11 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך של 2,500 ₪ ו-18 חודשי מאסר על תנאי. ביהמ"ש העליון דחה את ערעורו של המערער.

· ת"פ (מחוזי באר שבע) 60079-01-12 מדינת ישראל נ' עזריה (1.12.14) - הנאשם הנ"ל הורשע, מכוח הודאתו בעובדות כתב אישום שתוקן, במסגרת של הסדר טיעון, בשתי עבירות של מתן שוחד, לפי סעיף 291 לחוק העונשין. האישום הראשון ייחס לאותו נאשם מתן שוחד לראש מועצה, באופנים שונים ובהזדמנויות שונות, בסכום של כ-30,000 ₪, זאת מתוך ציפייה שאותו ראש מועצה יפעל במסגרת תפקידו לקידום ענייניו של הנאשם ויסייע לו לזכות במכרזים, ובכך לקבל עבודות של המועצה. האישום השני ייחס לאותו נאשם מתן שוחד לגזבר ומזכיר של מועצה אזורית, באופנים ובהזדמנויות שונות, בשווי מוערך של 20,000 ₪, זאת מתוך ציפייה לכך שאותו גזבר ומזכיר מועצה יפעל

במסגרת תפקידו לקידום ענייניו של הנאשם מול המועצה, ואכן בתמורה לכספים הנ"ל אישר הגזבר לנאשם לקבל תשלומים שלא כדין מהמועצה. על הנאשם הנ"ל הושת בתיק הנ"ל עונש של מאסר בפועל לתקופה של 15 חודשים, לצד רכיבי ענישה של מאסר מותנה וקנס בסך 40,000 ₪.

33. לאחר שבחנתי, כאמור, את הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות על ידי הנאשם, את נסיבות ביצוע העבירות וכן סקרתי את מדיניות הענישה הנהוגה בגין עבירות אלו, הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם בתיק זה, לגבי הנאשם, נע בין עונש של 8 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 24 חודשי מאסר בפועל.

34. במסגרת סקירת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, אציין בראש ובראשונה את הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן, מיד לאחר תיקונו, באופן המקל עם הנאשם, ביחס לכתב האישום המקורי. עוד אציין בנקודה זו את עברו הנקי ללא רבב של הנאשם, שהינו בן 56. לאמור לעיל אוסיף, לטובת הנאשם, את נסיבותיו האישיות, ובמיוחד מצבו הבריאותי, המצטייר ממקרא תסקיר שירות המבחן. כן אציין את העובדה שההליך המשפטי בתיק זה היווה עבור הנאשם גורם הרתעתי, כאמור בתסקיר. עוד יצוין, כי הנאשם חווה בושה חברתית בשל ההליך הפלילי הננקט נגדו בתיק זה. עם זאת, מנגד, אין להתעלם מהתרשמות שירות המבחן מכך שהנאשם נטה לצמצם מחומרת העבירות בהן הורשע, וכן הקל ראש ביחס לעבירות התעבורה של הנהגים להם עזר. בשלב זה עמדתי של הנאשם אינן מספקות לצורך התוויית הליך טיפולי בעניינו, במסגרת שירות המבחן. שירות המבחן מבהיר, כי בהיעדר התערבות טיפולית, הוא אינו יכול להעריך הפחתה משמעותית בסיכון הקיים להישנות התנהגות דומה על ידי הנאשם בעתיד. נוכח עמדתו הנ"ל של שירות המבחן, הרי שאין מקום בתיק זה לסטות לקולה ממתחם העונש ההולם שנקבע לעיל, זאת משלא קיים בעת הזו סיכוי סביר לשיקומו של הנאשם.

35. עם זאת, על הנאשם יושת עונש המצוי ברף התחתון של מתחם העונש ההולם הנ"ל, בהינתן מכלול הטעמים לקולה, אשר הובאו לעיל, לרבות הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן, שחסכה מזמנו היקר של ביהמ"ש והעדת עדים רבים נוספים, וכן עברו הנקי ללא רבב של הנאשם שזו לו הסתבכותו הראשונה בפלילים. בצד רכיב המאסר בפועל, יושתו על הנאשם גם רכיבי ענישה של מאסר על תנאי משמעותי ומרתיע וכן קנס כספי.

36. סיכומי של דבר, אני דנה את הנאשם כדלקמן:

· למאסר בפועל לתקופה של 8 חודשים, בניכוי ימי מעצרו (מיום 11/02/2014 עד יום 17/02/2014).

· למאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים, למשך 3 שנים, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירה לפי סימן ה' לפרק ט' לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ויורשע בגינה.

· לתשלום קנס בסכום של 25,000 ₪, אשר ישולם על ידי הנאשם ב-10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, בסך 2,500 ₪ כל אחד, החל מיום 15/5/18.

עמוד 10

המזכירות תמציא העתק מגזה"ד לשירות המבחן.

זכות ערעור לביהמ"ש העליון תוך 45 יום.

ניתן היום כ"ד טבת תשע"ח, 11 ינואר 2018, במעמד ב"כ המאשימה, עו"ד אפרתי ב"כ הנאשם יוסף שלבי והנאשם בעצמו.